

Josef Milerad, docent, medicinsk chefredaktör, Läkartidningen *(josef.milerad@lakartidningen.se)*

Läkartidningen behövs 100 år till – minst!

En pålitlig källa som sållar, kondenserar och sammanfattar data

En majoritet av läkarkåren i Sverige har under 100 år läst Läkartidningen. Huruvida den medicinska tidskriften i sin nuvarande form kommer att finnas om 100 år är svårt att sia om. Det finns dock mycket som talar för att Läkartidningen och andra nationella läkartidningar med fokus på medicinsk vetenskap kan klara konkurrensen om läkarnas tid och uppmärksamhet under överskådlig framtid.

Det medicinska nyhetsflödet, som före IT-revolutionen var en stilla kunskapskälla, har vuxit till en informationsflod där risken att drunkna är uppenbar för den som står mitt i strömfåran. Att på egen hand följa utvecklingen inom sitt ämnesområde är idag svårt och får ofta ske på bekostnad av den medicinska allmänbildningen.

Därför behövs en pålitlig källa som sållar, kondenserar och sammanfattar data på andra premisser än att väcka läsarens nyfikenhet för stunden.

> *I Läkartidningen kan man ta del av erfarenheter som har visat sig fungera praktiskt även i det svenska sjukvårdssystemet och som alltså är relevanta för de patienter man själv kommer i kontakt med.*

Unikt forum för kollegialt utbyte

Det handlar således om förhållandet mellan tidskriften och läsaren – skall läsaren vara subjekt eller objekt? Som läkare är man i hög grad objekt för medierna och måltavla för mångas »budskap«. Myndigheter vill informera om sina regler, organisationer om sina mål och företag om sina produkter. Dessa önskemål är legitima men tröttsamma i alltför stora doser.

För Läkartidningen, där läsekretsen huvudsakligen är medicinare och således både läsare och skribenter, är läkaren i högsta grad subjekt. Läsarna/läkarna har alla möjligheter att komma till tals – vare sig det handlar om att framföra en åsikt på debattsidan eller att presentera ett fall eller en studie. Ingen annan tidskrift i Sverige kan på samma sätt fungera som ett forum för kollegialt tanke- och erfarenhetsutbyte, eftersom nästan 6 procent av landets läkare faktiskt skriver i Läkartidningen någon gång per år.

Bara genom att titta igenom en årgång av tidningen eller söka i arkivet får man en god uppfattning om vilka som driver utvecklingsarbete inom ett visst område eller vilket opionsläget är. Det är enkel vardagsinformation vars betydelse inte skall underskattas.

Näring åt läkekonsten

Läkaryrket var från början bara läkekonst, men tyngdpunkten har efter hand förskjutits mot vetenskap och medicinsk ingenjörskonst. Det är en utveckling som gagnar folkhälsan – men vi får inte glömma att det fortfarande inte finns något substitut för den personliga erfarenheten! Även den mest välgjorda studie är inte alltid generaliserbar till alla befolkningsgrupper och sjukvårdssystem.

I Läkartidningen kan man ta del av erfarenheter som har visat sig fungera praktiskt även i det svenska sjukvårdssystemet och som alltså är relevanta för de patienter man själv kommer i kontakt med. Dessutom är alla artiklar granskade av svenska referenter med god insikt om och förmåga att applicera internationella kunskaper på en svensk sjukvårdsverklighet.

Perspektivet på det medicinska arbetet har breddats. Sjukvården är idag en av samhällets mest komplexa och tvärprofessionella organisationer. Det räcker inte att veta hur man skall hantera patienter och sjukdomar för att slutresultatet skall bli optimalt. Läkartidningen försöker också ge insikter om hur ekonomin bör hanteras och hur man bäst samarbetar och kommunicerar med annan vårdpersonal, administratörer och massmedier.

Att det pragmatiskt nyttiga tar stort utrymme i anspråk innebär inte att det som ryms inom begreppet läkekonst blivit mindre viktigt. I själva verket försiggår mycket av det som ingår i reflexion och analys i den hjärnhalva som inte kan tala med ord eller räkna med siffror. Den del av vår hjärna som arbetar med bilder, symboler och associationer trivs bäst när den får kommunicera på det språk den är anpassad för, vilket är samma språk som litteraturen och bildkonsten använder. I Läkartidningen finns mycket näring för att underhålla även dessa läkekonstens färdigheter – nu och framgent.

En spegel för utvecklingen

Ett intryck som jag hoppas att jubileumsartiklarna i detta nummer skall förmedla är hur tidigt och fylligt Läkartidningen har speglat nya tankar och utvecklingstrender inom medicinen. Läkartidningens roll som spegel för utvecklingen märks mindre idag genom att utbudet av medicinsk kunskap är så stort och lättillgängligt.

Jag har i denna kommentar försökt peka på områden som vi idag koncentrerar oss på därför att vi tror att de fyller läsekretsens behov. Vi kan göra en kvalificerad bedömning, men det är bara du själv som läsare som vet vad du behöver och vill ha. Tala om det för oss så försöker vi göra Läkartidningen ännu bättre. •